

Eugénie, prinsessa av Sverige

*Svenska prinsessor. Korta biografiska teckningar
af E***. Med förf:nans nådiga tillåtelse öfvers.
fr. franska originalet. (Behållningen tillfaller
Malmqvistska uppfostringsanstalten i Stockholm)*

Bonnier. Stockholm. 1864.

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Uppsala universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Uppsala universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

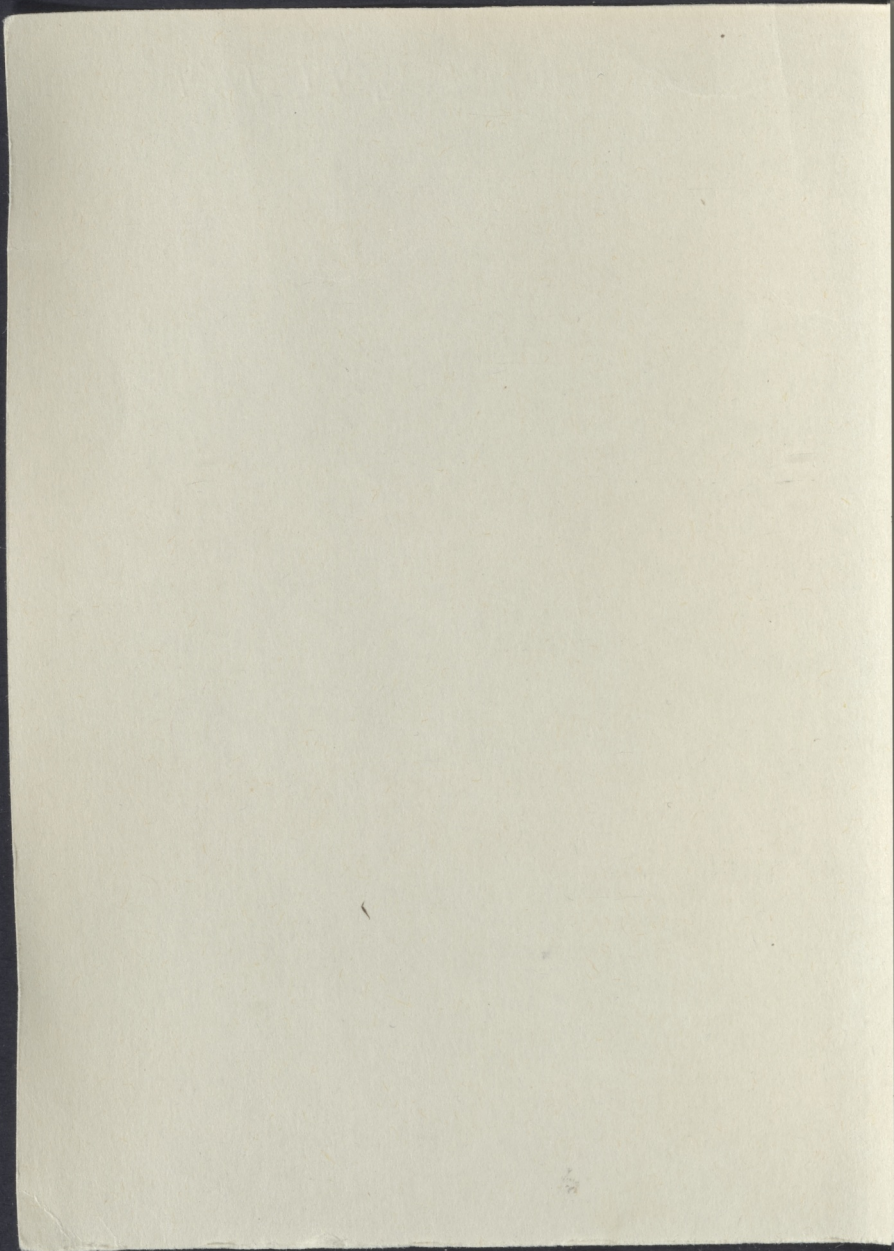
Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/Eugénie/titlar/SvenskaPrinsessor/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb8229054-faksimil>

Öreskrifter för folket, 44, 1864

Breskrifter för folket.

N:o 44.

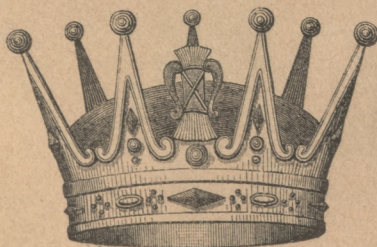
*So. ind.
Folkets
K.*

Svenska Prinsessor.

Korta lefnadsteckningar

af

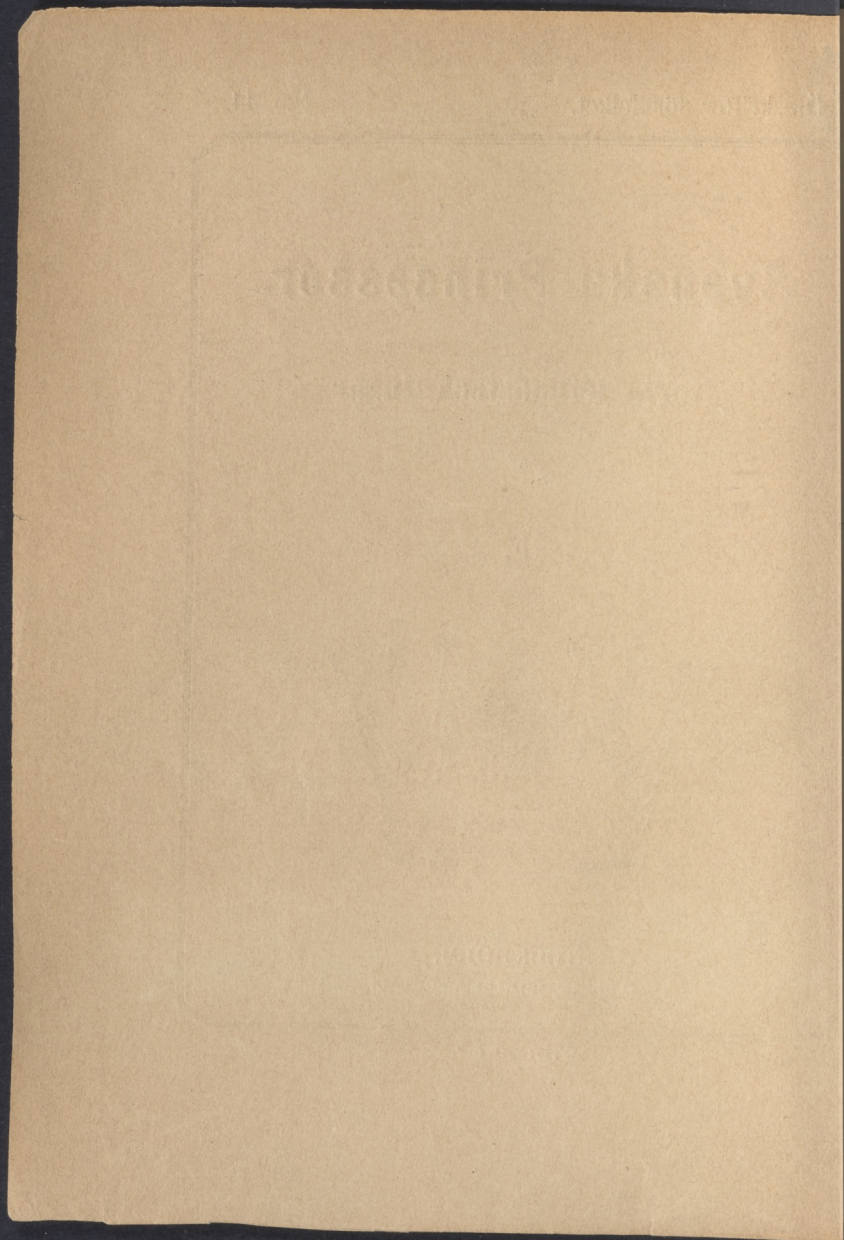
E * * *

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

Pris: 25 öre.

Öreskrifter för folket, 44

SVENSKA PRINSESSOR.

KORTA BIOGRAFISKA TECKNINGAR

AF

Med Förf:nans nådiga tillåtelse öfvers. fr. franska originalet.

(Behållningen tillfaller Malmqvistska uppfostringsanstalten
i Stockholm.)

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIER.

SVENSKA LÄKARE

KONST- och HÄLSÖVÄSEN

STOCKHOLM.

HÖRBERGSKA BOKTRYCKERIET, 1864.

groom sin lugna, sälla och förståndiga hustru hade blifvit fadrens älskade dotter.

Grefve Edzard II, Katharinas gemål, hade till Sverige blifvit följt af sin yngre bror Johan. Denne blef snart tillfångagen af den svenske kungen och dog, men Katharina Wasa, som var en af de främsta i sin tid, levde länge.

Katharina Wasa.

Katharina Wasa, äldsta dottern af Gustaf I, var också hans mest älskade dotter. Historien har meddelat oss föga om hennes lefnad. Vid 20 års ålder blef hon med Ständernas samtycke förmäld med en Tysk furste, grefve Edzard II af Ostfriesland. Hon beskrifves som skön, god, dygdig och förständig. Hon blef moder för en familj, hvars afkomlingar äro så talrika, "att det för hvem det vara må är omöjligt att uppräknas dem", som chrönikan säger. Om hennes lefnad efter det hon lemnade Sverige och om hennes död sakna vi alla underrättelser.

Cecilia Wasa.

Med sin mest älskade gemål, Margareta Lejonhufvud, hade den store konung Gustaf I en andra dotter, Cecilia. Född på Stockholms Slott den 6 November 1540, var hon ett år och fem månader yngre än Katharina, som föddes den 6 Juni 1539. Vid nio års ålder förlorade Cecilia sin mor, hvilken genom sina visa råd och sitt föredöme säkerligen skulle hafva kunnat förebygga de sorgliga följderna af den unga dotterns förvillelser.

Prinsessan Katharina firade vid tjugo års ålder sitt bröllopp på hösten 1559. Vid Gustafs hof befunnos vid denna tid talrika sköna damer; men furstinnan Cecilia med de "gyllene" lockarna, de blå ögonen, den fina och smärta växten, förklarades allmänt för den skönaste bland de sköna. Hon var icke allenast utrustad med ovanlig skönhet, utan hade äfven det yppersta hufvud och var alltid drottningen vid alla fester och förlustelser. Det är lätt begripeligt, huru stolt gamle kungen skulle vara öfver en så tjugande och älskvärd dotter, ehuru han icke älskade henne med samma värma som Katharina, hvilken

genom sin lugna, milda och förståndiga karakter hade blifvit fadrens älsklingsdotter.

Grefve Edzard II, Katharinas gemål, hade till Sverige blifvit åtföljd af sin yngre bror, Johan. Denne blef snart betagen i furstinnan Cecilia, och det dröjde icke länge, innan de bägge unga fattade ömsesidig tillgifvenhet för hvarandra. Vid alla fester såg man dem dansa och skämta tillsammans. Naturen hade med slösande hand utrustat såväl grefven som den unga furstinnan med ovanlig skönhet och snillrikhet. Cecilia var 19 år och grefve Johan 22. Katharina hade varseblifvit sin systers känslor för grefven och flera gånger öfverraskat henne blek och i tårar vid blotta tanken på den älskades snara bortresa; hon begärde derföre af fadren tillåtelse för Cecilia att medfölja till gränsen. Det nygifta paret hade beslutit att under resan genom Sverige aflägga besök hos flera adliga familjer. Ändtligen var timmen för afresan inne. Gamle kungen höljde med tårar och kyssar sin älskade Katharinas panna och lade välsignande sina darrande händer på hennes hufvud. I de nygiftas följe befunnos icke blott furstinnan Cecilia och grefve Johan, utan äfven "arfkonung" Erik och hertig Magnus, Katharinas bäge bröder, alla beledsagade af en talrik uppvaktning. Det är bekant att Wasahuset var nära beslägtadt med rikets förnämsta adliga ätter. Adeln var vid denna tid något helt annat än i våra dagar, och hvarje högättad adlig om-

gaf sig med ett litet hof och lefde som en furste på sin gård. De resande vistades någon tid på de adliga gårdar, förbi hvilka deras väg förde dem, och der ena festen efterträdde den andra. Vi veta af historien, att efter en hel månads färd grefve Edzard och hans följe icke hade hunnit längre än till Wadstenas ehuru de afrest direkt från Stockholm. På Wadstenas slott vistades de länge hos hertig Magnus. Detta slott blef skådeplatsen för en sorglig tilldragelse, som gjorde de ett plötsligt slut på festerna och förlustelserna. Johans och Cecilias ömsesidiga kärlek hade blifvit så passionerad, att den icke längre visste af några gränser, och de unga läto förleda sig till brottsliga steg om hvilka den arma Katharina först alltför sent erhöll kunskap. Johan blef slutligen angifven af skyldtjänstvakter, som hade trott sig flera gånger se en skugga smyga sig upp efter slottsmuren under furstinnan Cecilias fönster. Ryktet om skandalen kom till prins Eriks öron, och med sin lifliga och häftiga karaktär gjorde han det onda värre. I stället att med Edzard och Katharina rådpläga om hvad som borde vidtagas fattade han nämligen tanklöst sitt beslut att öfverraska de unga och gjorde det med flera af sina hofmän till åsyna vittnen. Utom sig af harm öfver sin systers älskare och dennes beteende, lät han genast fängsla honom och var nog grym att sända honom som fånge till gamle kung Gustaf i Stockholm. De personerna hvilka af Erik fått uppdraget att bevaka och med

följa grefve Johan, medförde till konungen en skriftlig berättelse om hela den olyckliga tilldragelsen. Cecilia blef straffad tillräckligt, icke allenast genom den vanheder, som hon samkade öfver sig, utan äfven genom de stränga förevitelser, som hon fick uppbära af sina bröder, och genom sina systrars bittra tårar. Hon hade ögonblick af mörk förtviflan, då hon tänkte på den djupa smärta, som hon hade tillfogat den gamle fadern, hvilken brast i tårar, då han mottog den sorgliga underrättelsen. Föreställningen om alla de lidanden, som hennes älskade måste utstå i fångenskapen, förhöjde ytterligare hennes olycka. I stället att efter sin första afsigt lemna Sverige, vände Edzard och Katharina från Wadstena genast om till Stockholm i hopp om att genom sina böner blidka gamle kungen, utverka förlåtelse och få hemföra den unge fången till hans mor, hvars mest älskade son han var. Men till sin djupa bestörtning möttes de i Westerås af en budbärare, som medförde konungens befallning, att de skulle hållas fågna derstädes. De stadnade på Westerås slott någon tid, tilldess de ändtligen fingo tillåtelse att fortsätta resan till Stockholm. Här begärde Katharina och hennes gemål fåfängt med knäfall nåd för grefve Johan; gamle kungen var obeveklig och förklarade, att han hade blifvit skymfad som fader, som konung och som värd. Händelsen hade blifvit allmänt bekant genom Eriks tanklöshet, och Gustaf fann sig derigenom tvungen att visa sig oböjlig.

Det var till och med fråga att med lifvets förlust straffa den olycklige grefven. Vid underrättelsen här- om vaknade Eriks samvete; förgäfvos sökte han att godtgöra allt det onda, som han hade tillfogat sin sy- ster, genom att låta slå en medalj, som på ena sidan visade Cecilias porträtt, på den andra föreställde Su- sanna i badet, och hvarmed han sökte ådagalägga, att hon varit lika oskyldig som denna. Men detta gag- nade föga, och man fann det mer löjligt än sannt. Först sedan gamle kung Gustaf hade mottagit ett be- vekande bref från grefve Johans mor, den ålderstigna enkegrefvinnan af Ostfriesland, lät han blidka sig och tillät Johan att återvända till Tyskland. Här lefde han utan att någonsin träda i äktenskap och kunde icke ens fördraga fruntimmers sällskap, men egnade sig åt välgörenhet och var en far för fattiga och olyckliga. Ett år efter den olyckliga tilldragelsen förlorade Cecilia sin far. Ehuru flera friare anmälde sig, förblef hon ändock ogift fem år efter systemns giftermål. Vid 24 års ålder, 1563, gaf hon ändtligen sin hand åt markgrefve Christoffer af Baden-Rode- machern, som flera år vistats vid gamle kung Gustafs och Eriks hof. Han kände alltför väl Cecilias karak- ter och tidigare öden, wen lät dock af kärleken för- leda sig att bli hennes make. Cecilia hade aldrig äls- kat honom och fann sig högst olycklig i sina nya förhållanden. Hon sökte förströ sig genom oupphör- liga resor och förslösade på sådana hela sin hemgift.

Icke ens moderskärleken förmådde göra slut på hennes besynnerligheter. Hon bekymrade sig föga om sina fyra söner och lemnade vårderna af dem åt främmande. Hennes gemål, som genom henne blifvit utfattig och derjemte vanhedrad genom hennes trolöshet, dog 1675 efter 11 års äktenskap. Sedan Cecilia blifvit enka, gick hon öfver till katholska religionen, sannolikt för att derigenom göra sig välbehaglig för sin bror, Johan III, som då var konung i Sverige och vurmade på catholicismen. Han gaf henne också ett årligt penningeanslag. Men hennes oregelbundna och oordentliga lefnadssätt fortfor, och i följd deraf förföll hon till en fattigdom och en förnedring utöfver alla gränser. Alla Cecilias söner blefvo olyckliga. Den äldste, Edvard, en man med hård och sträf karakter, följde modern i spåren och betedde sig så besynnerligt, att han troddes vara rubbad till förståndet och derföre kallades "galna markgrefven." Han slutade sitt lif på det sätt, att han i ruset tumlade hufvudstupa utför en trappa. Andra sonen, Christopher, var både blind och halt. Han skulle mer än någon annan haft behof af en moders kärlek och vård; men hans onaturliga mor vårdslösade honom helt och hållet. Philip, Cecilias tredje son, lefde ett oordentligt och stormigt lif. Man känner med säkerhet, att Cecilia Wasa blef stammoder för två hertigligna linier i Baden, nämligen linierna Baden-Baden och Baden-Rode-machern, och deraf bevisas, att hennes

fyra söner åtnjutit den aktning, som tillhörde deras rang.

Om Cecilias fjerde son veta vi blott sorgliga saker att berätta. Han hette Johan Carl och var Malteserriddare. Vid 25 års ålder färdades han genom staden Antwerpen och fann der sin då 54-åriga moder, hvilken ännu fortfor med samma osedliga och vanhedrande lefnadssätt som förut. Han tillkännagaf öppet för stadens styrelse, att han var den olyckliga qvinnans son och begärde tillåtelse att få taga henne med sig, hvilket utan svårighet beviljades. Men Cecilia ville icke godvilligt skiljas från det usla näste, der hon redan tillbragt många år, och den uppretade sonen var då hård nog att dertill tvinga henne med våld; han fattade henne i det långa hvita håret och släpade henne utan barmhertighet uteder gatan, ända tilldess hennes genomträngande skri hade samlat en ansenlig människomassa, som befriade henne ur hans händer. Den arma qvinnan var förkrossad af blygsel och smärta samt hade derjemte fått ena armen bruten. Stor var förvåningen hos stadens invånare, då de erforo, att denna qvinna med den föraktade lefnadsvandeln var den unge furstens mor och den bekanta dottern af gamle kung Gustaf I i Sverige. Omedelbart efteråt förde Johan sin mor ut på landet, der han inspärrade henne och lät med stränghet bevaka henne. Dag efter dag alltmer tärd af samvetsqual och af sorg efter denna katastrof, hatande alla

menniskor och förbannande den dag, som sett honom födas, dog Johan kort derefter. Han blef allmänt beklagad; men ingen saknade honom.

Den arma Cecilia uppnådde en ålder af 87 år och lefde i enslighet ända till sin död, 1627. Särkerligen voro dessa trettio år ohyggligt långa för henne, som lefde skild från världen, under sträng uppsigt och glömd af hela sin familj samt egde endast sorgliga hogkomster, som icke kunde gifva henne annat än bittra samvetsqual. Vi skola nu avsluta denna sorgliga berättelse, för att öfvergå till ett gladare ämne och tala om Cecilias tre yngre systrar.

Anna, Sophia och Elisabeth Wasa.

Anna föddes den 9 Juni 1545 och blef gift med Georg Johan, pfalzgreffe af Weldenz-Lautereck och Lützelstein. Hon blef stammmoder för två pfalzgreffliga linier, Lautereck och Lützelstein.

Sophia föddes d. 29 Oktober 1547 och blef vid 27 års ålder förmäld med Magnus, hennes halfbror Erik XIV:s kusin. Magnus var son af brodern till Gustaf Wasas första gemål, prinsessan Katharina af Sachsen-Lauenburg. Enligt de osäkra uppgifter, som vi hafva om Magnus, var han i Svensk tjenst och stadnade efter sitt giftermål alltjemt i Sverige. Deras enda son, Gustaf, föddes på Westerås Slott och fick i förläning Kalmar Slott och Län med Öland. Han dog ogift.

Cecilias yngsta syster, Elisabeth, föddes i Mars 1549 och blef förmäld vid 32 års ålder. Det berättas, att Henrik III af Frankrike till Sverige skickade ett sändebud, för att af kung Johan III begära hans syster Elisabeths hand. Johan hade ingenting emot detta; men underhandlingarna om äktenskapet blefvo plötsligen afbrutna, emedan Franska folket ljudeligt förklarade sig emot detta äktenskap och icke ville

tåla en i Lutherska religionen uppfostrad drottning. Påfven gjorde Henrik III lifliga föreställningar i frågan, och underhandlingarna upphörde helt och hållet. Hon blef sedermera gift med Christopher, Grefve af Mecklenburg och biskop af Ratzeburg. Vi veta icke med säkerhet, huruvida Elisabeth stannade kvar i Sverige efter sitt giftermål; men säkert är, att hon dog i Upsala 1597 och blef der begrafven 1598. Hennes enda dotter, prinsessan Margareta Elisabeth, blef gift med Johan Albrecht, grefve af Mecklenburg-Güstrow.

Sigrid Wasa.

Hon var enda dottern af Erik XIV och hans älskade Karin. Hon föddes den 1 December 1566 och tillbragte sina första år hos sin mor, hvars utmärkta skönhet icke hade fallit på hennes lott. Sedan hennes uppfostran hade blifvit slutad, fick hon plats vid hofvet som hofjungfru hos prinsessan Anna, Johan III:s dotter, och i dennas följe bevistade hon konung Sigismunds kröning i Polen. Derifrån återvände hon till sin mor, hvilken som enka bodde på Ljuxala gård i Finnland. Sigrid blef vid 21 års ålder gift med landshöfdingen i Österbotten, Klas Henrik Tott, som dog kort derefter. Hon gifte sig sedan med Nils Nilsson Natt och Dag. Denne bodde i närheten af Ljuxala, så att den åldriga Katharina hade den sällheten att ofta råka sin dotter och tillbringa lyckliga dagar i hennes hus. Katharina dog vid 63 års ålder 1612, sörjd och saknad af alla, som hade känt henne, och begrofs i Tottska grafven uti Åbo domkyrka.

Efter sin mors död återvände Sigrid till Stockholm med sin man, som var hofmarskalk hos drottning Christina af Holstein, Carl IX:s gemål. I Stockholm slutade Sigrid Wasa sina dagar.

Anna.

Denna furstinna var dotter af Johan, konung Eriks bror. Under oenigheten mellan bröderna, hade Johan blifvit hållen i förvar på Gripsholm, der han satt fången i fyra år tillika med sin trofasta gemål, den Polska prinsessan Katharina Jagellonica. Under fångenskapen skänkte hon honom en son, Sigismund (sedan konung af Sverige och Polen), samt en dotter, Isabella, hvilken dock aflid halftannat år efter sin födelse. Isabella ligger begrafven i Strengnäs domkyrka.

Sedan Katharina blifvit fri, skänkte hon sin gemål åter en dotter, Anna, som föddes år 1568 på Eskilstuna Slott. Hennes historia är föga känd. Hon blef vid 19 års ålder förlofvad med markgreffe Johan Georg af Brandenburg; men hvarföre äktenskapet icke blef fullbordadt känner man icke. Vid 15 års ålder förlorade Anna sin mor. Ända till denna tid hade prinsessan alltid vistats vid Svenska hofvet hos sin far, Johan III, som redan varit konung i flera år. Men då den gamla konungen efter några års enklingstånd blef förälskad i den sjuttonåriga Gunilla Bjelke och förmälde sig med henne, blef den tjugooftåriga prinsessan Anna så stött öfver denna förmälning, att

hon lemnade hofvet och begaf sig till sin bror Sigismund, som då regerade i Polen efter sin morbror Sigismund II. Hon vistades ömsevis vid Polska och Svenska hofven. Ännu efter sin fars död och Sigismunds kröning till konung i Sverige fortsatte hon sitt nomadiska lif mellan bägge hofven. En gammal sagan berättar, att Anna varit förälskad i en af sinas närmaste fränder, unga Gustaf Brahe, med hvilken hon ville gifta sig, hvartill dock hvarken hennes far eller bror ville gifva sitt bifall. Anna afled i Marienburg i Preussen 1625.

Katharina.

Katharina, dotter af konung Carl IX och Maria af Pfalz, var den enda lefvande af sju syskon, som dogo vid späd ålder. Vid fem års ålder förlorade hon sin mor, som dog i sitt 28:de år; tre år efteråt trädde hennes far i nytt äktenskap med Christina af Holstein. Denna hade tvänne söner, af hvilka den ena var den store Gustaf Adolf, som deltog i Tyska tretioåra kriget; den andra, Carl Philip, hertig af Södermanland, Nerike och Wermland, dog redan vid 21 års ålder. Vid Gustaf Adolfs födelse var Katharina blott tio år gammal. Hon var icke utrustad med någon egentlig skönhet, men hennes utseende var behagligt, och hon sjelf god och mild. Hon hade fått i arf både sin fars goda hufvud och sin mors, Marias, undergifna karakter, och i följd deraf vann hon till och med sin stränga och stolta styfmoders, Christinas, vänskap och välvilja. Hennes bägge bröder, Gustaf och Carl Philip, hyste för sin syster Katharina en upprigtig vänskap. Vid tretioett års ålder förmäldes Katharina med pfaltzgreffe Johan Casimir af Zweybrücken, som länge vistats i Sverige och stadnade der

äfven efter sin förmälning, ehuru han redan 1604 efterträdt sin far. Han lemnade åt en af sina bröder regeringen i Zweybrücken och ville icke skiljas från Sverige, som blifvit honom kärt för hans gemåls skull. Några år före sin död blef han af drottning Christina upphöjd till hertig. Katharina hade sex barn, två söner och fyra döttrar. Den äldste af sönerna dog före sitt dop; den andre, Carl Gustaf, blef sedan Sveriges konung efter Christina. Efter Gustaf Adolfs död råkade hans enka, Maria Eleonora, i sådan förtviflan, att hon nästan förlorade förståndet, och deraf förmåddes ständerna att skilja henne från hennes dotter, Christina, hvilken lemnades i sin fasters, den förståndiga Katharinas vård. Älskad under sin lefnad, blef hon upprigtigt saknad efter döden, som träffade henne vid 54 års ålder.

Maria Elisabeth.

Denna furstinna, som alltifrån sin födelse ständigt drogs med sjuklighet, hade blifvit styfmoderligt utrustad af naturen. Ful och klen till kroppen, var hon äfven svag till förståndet samt hade till och med ögonblick af slösinthet, föranledda genom krampaktiga anfall, af hvilka hon plågades. Hennes föräldrar, Carl IX och Christina af Holstein, älskade henne icke mindre därför. I föräldrars hjertan finnes en aldrig försinande källa af kärlek och ömhet för dem bland deras barn, hvilka blifvit med hårdhet behandlade af naturen eller genom någon olycklig tillfällighet förlorat sin helsa. Föräldrahjertat vill genom den varmaste kärlek hålla dessa olyckliga väsenden skadeslösa därför; det vill så till sägandes ersätta det, som naturen vägrat dem, och förmå dem att glömma den glädje, som lifvet icke unnar dem. Sålunda blef den arma Maria Elisabeth omhuldad och bortklemad af sina föräldrar, som gjorde allt för att för världen dölja det, som hon saknade i fysiskt och intellektuelt hänseende. Furstinnans egen karakter var välvillig och eftergifven, och hon satte sig

aldrig upp mot andras vilja. Vid femton års ålder blef Maria Elisabeth nödsakad att förmäla sig med sin frände, hertig Johan af Östergötland, då 21 år gammal och son af Carl IX:s bror, Johan III, samt dennes sednare gemål, Gunilla Bjelke. Vid tre års ålder hade hertig Johan haft den olyckan att förlora sin far och vid sju år sin mor; han hade sedan blifvit af konung Carl och dennes gemål uppfostrad tillika med deras barn. Ehuru hertig Johan var mild och eftergifven till karakteren och det aldrig föll honom i sinnet att göra några anspråk på Svenska Kronan, hyste likväl Carl och hans gemål farhögor derför och fruktade framför allt, att han en dag skulle få till gemål någon ärelysten och energisk utländsk furstinna, som skulle kunna förmå honom till att rycka kronan från deras ättgren. För att befria sig från dessa farhögor, blefvo de kungliga makarne öfverens om att uppställa ett ööfvervinnerligt hinder mot den unga hertigens ärelystnad genom att öfvertala honom till att bli den olyckliga Maria Elisabeths gemål. Hon å sin sida satte sig icke emot förslaget; men annorlunda var förhållandet med hertig Johan. Utrustad med ett fördelaktigt yttre, med ett klart förstånd och ansenliga kunskaper, hörde han med förfäran detta förslag. Men hvad kunde väl Johan göra, särdeles som han blifvit van vid att blindt underkasta sig den stränge konung Carls vilja? Han lydde derför med bedröfvelse i hjertat och utan

att knota. Förlofningen utsattes till början af 1611, och brölloppet skulle firas följande året. Svenska folket blef slaget med häpnad vid underrättelsen härom, ty prinsen och prinsessan voro närmaste fränder, och man kunde icke annat än ogilla en förening, hvilken då för tiden betraktades som en svår synd. Imellertid djerfdes ingen öppet uttrycka sitt ogillande. Vid konung Carls plötsliga fränfälle i October 1611 hoppades hertig Johan kunna undslippa det förhatliga bandet. Men på riksdagen 1612 kom förslaget åter i fråga, och det talades till och med om furstinnans brudskatt. Presterskapet gjorde starkt motstånd och förklarade äktenskapet otillåtet. Enkedrottning Christina af Holstein upptändes af harm mot presterna, och i trots af deras motsägelser firades brölloppet den 29 Nov. 1612 på Stockholms slott, der enkedrottningen utvecklade en prakt, värdig en kunglig brud. Det, som både den unga hertigen och nationen hade befarat, blef verkligen följden; makarne hyste hvarken kärlek eller högaktning för hvarandra, och hertigen, med sorgen i hjertat, kände sin helsa aftaga dag efter dag. Prinsessans både fysiska och intellektuella lidanden förvärrades. De sökte förgäfvast att förströ sig med beständiga fester och förlustelser, — på Kongsbro och Bråborg, der de höllo sitt hof. Stundom infunno de sig på några veckors besök hos enkedrottningen i Stockholm, der den ena lysande högtidligheten efterträdde den andra. Men drottningens

förhoppning, att de derigenom skulle glömma den tomhet och den ledsnad, som de erforo i hvarandras närhet, förverkligades icke. Hertigens lynne blef allt dystrare, han blef dag efter dag mer tystlåten och mer modstulen, och festerna afbrötos ofta, dels genom krampanfall, som midt under dem hemsökte den arma Maria Elisabeth, dels genom det plötsliga försvinnandet af hertigen, som icke längre kunde beherrska sig, utan tog sin tillflykt till sina rum, för att der ostörd öfverlemna sig åt sina dystra tankar.

Enkedrottningen sjelf blef bedröfvad häröfver och förebrådde stundom sig sjelf bittert, att hon varit orsaken dertill. Efter sex år af outhärligt lidande befriade äntligen döden hertig Johan i Mars 1618, och fem månader efteråt följde hans gemål honom i grafven. De hade icke haft några barn. Deras län och gods hemföllö till kronan.

Christina.

Maria Eleonora skänkte åt sin gemål, Gustaf den Store, ingen manlig arfvinge, ty af deras äktenskap föddes blott tre döttrar. Den äldsta föddes 1620, men dog redan en timme efter födelsen; den andra, döpt till Christina, dog följande året och hade likaledes blifvit dem beröfvad genom en plötslig död vid blott elfva månaders ålder; hon ligger begrafven i Riddarholmskyrkan. D. 8 December 1626 gaf Maria Eleonora lifvet åt en tredje dotter, som likaledes kallades Christina efter sin farmor och sedan blef den i hela Europa ryktbara drottning Christina. Enligt historiens vittnesbörd skall denna furstinnas barn-dom hafva varit ganska olycklig, d. v. s. från hennes sjunde år till det tionde. Christina var i början af sin lefnad nästan hatad af sin mor, som alltid sörjde öfver att hon icke hade någon son. Dottern var imellertid ännu alltför ung för att lida synnerligt deraf, särdeles som hon var omgifven af personer, hvilka alltjemt gjorde allt för att roa henne och efterkomma hennes minsta önskningsar. Den kärlek, hvarmed hennes far, Gustaf Adolf, omfattade henne

från hennes spädaste ålder, höll henne också skadeslös för den, som hon måste sakna å sin mors sida.

Christina hade uppnått endast sex års ålder, då hennes far stupade i slaget vid Lützen 1632.

Som enka var Maria Eleonora otröstlig, och historien berättar, att hon förvarade sin gemåls balsamerade hjerta i en silfverdosa, hvilken hon alltid hade i sitt rum, och att hon inestängde sig i ett gemak, hvilket hon lät tapetsera med svart samt upplysa med vaxljus, så att det skulle likna ett grafhvalf. Den stackars lilla prinsessan blef af sin mor tvungen att hålla henne sällskap, ty alltifrån konungens död hade moderns köld mot dottern lemnat rum för en känsla af passionerad kärlek. Maria Eleonora försporde ett ögonblick lust att blanda sig i statens angelägenheter under dotterns minderårighet. Rådet satte sig dock deremot, men lät henne ännu någon tid behålla sin dotter, dock icke utan farhogor, ty Maria Eleonoras lynne blef allt besynnerligare och nyckfullare. Christina var ett qvickt och lifligt barn. Hon hade hittills varit van att få springa fritt omkring i sin mors rum, att skrika och skratta efter behag, och man torde derföre utan svårighet föreställa sig den stackars flickans förtviflan, då hon såg sig i det svartklädda gemaket instängd ensam med modern, som omfamnade henne tusen gånger om dagen. fuktade hennes hufvud med tårar och icke tillät henne att hvarken röra sig eller tala med hög röst. Endast vid

lektionstimmarna fick Christina tillåtelse att aflägsna sig från sorg-gemaket. Derföre såg hon också hvarje dag med glädje lästimmarna komma. Den lilla prinsessan hade en förvånande lätthet att lära och satt ihärdigt vid sina böcker från kl. 6 på morgonen till samma tid på eftermiddagen, — och detta är mycket för ett barn af hennes ålder. Ändtligen slog befrielsens timma. Rådet, med Axel Oxenstjerna i spetsen, öfverlade om Christinas framtid, och det blef enhälligt beslutet, att hon skulle med våld skiljas från sin mor och anförtrös åt sin faster Katharina, hvars historia vi redan i korthet berättat. Enkedrottningen utfor i vrede mot dem, som främtogo henne hennes dotter; men rådets beslut var orubbligt. Christina uppfostrades följaktligen hos sin faster, tillika med sina kusiner, Maria Euphrosyna och Katharina Eleonora. Detta var ingen ny bekantskap för Christina, som redan hade vistats hos sin faster någon tid förut, då hennes mor afrest till Tyskland, för att derifrån till Sverige öfverföra sin gemåls lik. Derifrån hade Christina återkommit till sin mor, och hos henne tillbragt de tre åren af lidande i det svartklädda gemaket. Vid tio års ålder kunde prinsessan felfritt skriva Svenska, Tyska och Latin. Efter konungens önskan uppfostrades Christina under uppsigt af grefve Axel, som, nödsakad att begifva sig till Tyskland, under denna tid anförtrrodde vården om den unga drottningen åt Riksrådet Johan Skytte.

Gustaf Adolph befallde i sitt testamente, att Christina i allt skulle uppfostras som hade hon varit en gosse. Då hon blifvit tretton år, sysselsatte sig rikskanslern sjelf med att inviga henne i rikets angelägenheter, och med hennes naturliga förstånd blef det för henne lätt att fatta hvad som helst. Vid fjorton års ålder fick hon stundom deltaga i rådets öfverläggningar och arbeten. Hon väckte då allas förvåning genom sitt sunda förstånd och sin skarpa ömdömesgåfva.

Allt ifrån sin tidigaste barndom hade Christina aldrig funnit nöje i att leka med dockor eller sysselsätta sig med fruntimmers-arbeten, och hon ådagalade alltid största motvilja för hofnarrarne och de dvergar, som i stort antal befunnos vid hennes mors hof. Deremot var hon mycket road af dans samt af jagt, i hvilken hon stundom visade så stor skicklighet, att hon kunde skjuta haren, medan hon red i galopp. Genom dessa beständiga kroppsöfningar blef hennes kropp stark och kraftfull. När hon började sysselsätta sig med statsangelägenheterna, blef hon mer klen, till och med sjuklig, emedan hon icke längre åtnjöt sin förra frihet, utan flera dagar å rad af statsomsorgerna hölls fången på sina rum. Bland de sällsamma nycker, som påkommo enkedrottningen i frågan om hennes dotters uppfostran, vilja vi anföra den, att hon strängt förbjudit Christina att dricka friskt vatten och i stället alltid släcka sin törst med

vin eller öl. Christina, som icke kunde fördraga dessa drycker, föredrog till och med uthärdandet af törstens qual framför att efterkomma moderns vilja, och detta var ingalunda helsosamt för prinsessan. Framdeles, då hon kände sig illamående, brukade hon öppet skylla sin mor som det egentliga upphofvet dertill genom det sätt, hvarpå hon behandlat henne i barndomen.

Den 8 December 1642, vid 18 års ålder, blef Christina med alla brukliga ceremonier tagen till "Sveriges Konung". Historien tecknar Christina vid denna tid som hvarken vacker eller ful. Hennes längd var snarare under än öfver medelmåttan. Hon var starkt byggd, och ena axeln var ögonskenligen högre än den andra. Med sin toilett sysselsatte hon sig föga. Hon var icke behagsjuk och ville på männen imponera endast genom sitt snille. I barndomen hade hennes hy varit brunaktig; men detta försvann med åren; hennes hår och ögonbryn voro blonda och hennes stora ögon ljusblå; hon hade hög panna, örnnäsa och vacker, ehuru stor, mun. Lifligheten i hennes ansigte, som förrådde alla intryck på hennes själ, kunde aldrig troget återgifvas af någon målare. Hon bar håret vårdslöst uppfäst i nacken med en kam och lät det i naturliga lockar svalla ned öfver skuldrorna. Nipper och prydnader bar hon blott vid stora ceremonier. Man förevitade i allmänhet Christina hennes brist på qvinlighet, hvilken

framdeles öfvergick till en afgjord motvilja för hennes eget kön. En enda qvinna fann nåd för Christinas ögon. Detta var den unga, tjugande, älskvärda och dygdiga fröken Ebba Sparre, hvilken af Christina älskades så högt, att hon alltid ville hafva henne i sin närhet.

Här slutar vår berättelse om prinsessan Christina. Vi skola framdeles återkomma till denna ryktbara kungliga person i det korta sammandrag af de Svenska drottningarnas historia, hvilket vi nästa år skola anspråkslöst framlägga för våra unga läsare och läsarinor.

**Christina Magdalena, Maria Euphrosyna
och Katharina Eleonora.**

Christina Magdalena var dotter af Katharina och Johan Casimir af Zweybrücken, och, som vi berättat, tillsammans med henne och hennes begge systrar uppfostrades den blifvande drottning Christina, sedan hon blifvit skiljd från sin mor, Maria Eleonora. Christina Magdalena blef vid 26 års ålder gift med markgreffe Fredrik VI af Baden-Durlach. Den enda anmärkningsvärda omständigheten i denna furstinnas historia är den, att hon blef stammoder till huset Holstein-Gottorp, som efter mer än ett århundrade uppträdde på Sveriges thron. Den ryktbara kejsarinnan af Ryssland, Katharina II, var en afkomling af denna ätt.

Maria Euphrosyna.

Denna Carl X Gustafs andra syster var tio år yngre än den äldre system, Christina Magdalena. Mellan de bägge systrarna hade tre syskon varit födda: prinsessan Amalia, död i späda ålder, en prins, som dog förrän han blifvit döpt, och Carl X Gustaf. Det är lätt begripligt, att Maria Euphrosyna icke kunde för sin äldre syster hysa samma sympathier

som för den yngre, Katharina Eleonora, hvilken var endast femton månader yngre än hon. Enligt hvad vi redan berättat, uppfostrades de bägge furstinnorna med sin kusin Christina, och deras undervisning var anförtrord åt den lärde Johannes Matthiæ.

Maria Euphrosyna var lika bekant för sin skönhet som för sin milda och älskliga karakter. Den unga grefve Magnus Gabriel de la Gardie (drottning Christinas gunstling), om hvilken vi framdeles få tillfälle att tala i de Svenska drottningarnas historia, blef förälskad i furstinnan. Christina firade deras bröllopp på Stockholms slott d. 17 Mars 1647. Magnus Gabriel var blott 24 år gammal, men hade redan ärft grefskapet Leckö och Arensburg samt innehade friherrskapet Ekholmen och en mängd andra gods. Han var riksråd, president i hofrätten och lagman i Westergötland. Det berättas, att efter vigseln drottning Christina till Maria Euphrosyna yttrat följande ord: "här gifver jag dig den, som min rang förbjuder mig att sjelf älska". Äktenskapet var lyckligt, och Maria Euphrosyna blef moder till elfva barn. Endast tre kommo till mogen ålder. Dessa voro sonen Gustaf Adolph, gift med en grefvinna Oxenstjerna, med hvilken han icke hade några barn, och två döttrar, den ena gift med guvernören i Pommeren, grefve Königsmark, den andra med en grefve Oxenstjerna af Södermöre. Äfven de efterlemnade inga barn.

Vid sjutiotre års ålder afled Maria Euphrosyna i Stockholm och blef d. 18 Febr. 1688 begrafven i Riddarholmskyrkan. Framdeles flyttades hennes lik till Westergötland och begrofs i Warnhems kyrka bredvid de dödliga qvarlefvorna af hennes gemål, som tvänne år före henne aflidit på Wänngarn.

Katharina Eleonora

var yngsta dottern af Katharina och Johan Casimir af Zweybrücken och den enda bland systrarna, för hvilken drottning Christina ådagalade några sympatier. De voro födda samma år och förenade genom upprigtig vänskap ända till den dag, då Christina vid 14 års ålder förlorade sin faster Katharina, som hittills hade varit hennes enda stöd. Hon blef följaktligen skiljd från sin kusin och anförtrodd åt en grefvinna Bonde, född Beatrix Oxenstjerna och syster till rikskanslern. Uppdraget att vaka öfver Christinas uppfostran var ingalunda lätt för grefvinnan Bonde, emedan den unga drottningen förklarat, att hon icke ville lyda någon annan än rikskanslern Oxenstjerna, Axel Banér och Johannes Matthiæ, men aldrig något fruntimmer. Det är lätt att begripa, huru mycket prinsessan Katharinas både tålmod och fysiska krafter blifvit satta på prof under Christinas vistande hos henne. Katharina Eleonora, som var utrustad med ett förträffligt hufvud och en förvånande lätthet

att lära, hade deltagit i den undervisning, som Christina erhöll, dock med undantag af de politiska ämnena.

Sedan Christina fattat regeringstyglarna, sysselsatte hon sig föga med sina kusiner, och detta förorsakade Katharina Eleonora verklig smärta. Hon gjorde fåfänga försök att återupplifva vänskapen mellan sig och Christina och fällde mången gång bittra tårar öfver denna köld, hvartill hon icke kunde förstå anledningen. Hennes sorg mildrades genom den till Sverige anlända landtgrefve Fredrik af Hessen-Eschwege, som snart begärde hennes hand, och med hvilken hon vid 20 års ålder förmlades i April månad 1646.

Efter brölloppet följde Katharina sin gemål till Hessen, der hon tillbragte lyckliga dagar till sin död 1692. Hon blef moder till tre döttrar, af hvilka en, Juliana, framdeles uppfostrades vid Svenska hofvet hos drottning Hedvig Eleonora, gemålen till Carl X Gustaf, Julianas morbror. Det påstås, att Carl Gustaf hade för afsigt att förena Juliana med sin son, Carl XI; men denne visade aldrig någon sympathi för henne. Hon, å sin sida, hade icke heller något tycke för honom, utan gaf i stället sitt hjerta åt en ung herre vid Carl X:s hof. Dennes namn är oss obekant, och mellan honom och prinsessan ingicks icke något giftermål.

Hedvig Sophia,

Vi veta, att Carl XI var förmäld med Ulrika Eleonora af Danmark, dotter af kon. Fredrik III och syster till kon. Christian V. Af detta äktenskap föddes tio barn, af hvilka blott tre uppnådde mogen ålder. Dessa voro prinsessorna Hedvig Sophia och Ulrika Eleonora samt prins Carl, hvilken sedermera blef ryktbar i hela Europa under namnet Carl XII. De fyra prinsar, som dogo i barndomen, blefvo begrafna i Riddarholmskyrkan. Hedvig Sophia föddes 1681 och var ett år äldre än sin bror Carl. De bägge syskonen voro hela sin lefnad igenom de varmaste vänner.

Historien tecknar henne såsom god, mild och kärleksrik, hvarföre hon äfven var allmänt afhållen i Sverige. Vid sin mors död var hon 12 år och kunde sålunda fatta hela omfånget af sin olycka; hon sörjde också djupt den älskade modern. Hennes farmor, den ålderstigna Hedvig Eleonora, älskade henne på det varmaste, och i hennes tillgifvenhet fann hon någon tröst. Hedvig Sophias yngre syster, Ulrika Eleonora, var deremot nästan hatad af farmo-

dern, hvars hela kärlek syntes hafva tillfallit den äldre af de begge furstinnorna. Vid 17 års ålder blef Hedvig Sophia förmäld med hertig Fredrik IV af Schleswig-Holstein-Gottorp, som då var i Svensk tjenst. Brölloppet firades på Carlberg d. 12 Juni 1692. Hon var på dubbelt sätt beslägtad med sin gemål, ty hennes svärfar, hertig Christian Albert, var bror till drottning Hedvig Eleonora, och hennes gemåls mor, Fredrika Amalia af Danmark, var syster till den aflidna drottning Ulrika Eleonora. Endast fyra år fick hon njuta af sällheten i detta äktenskap, ty hennes gemål stupade 1702 i slaget vid Klissow mot Rysarne under sin svägers, Carls XII:s, segerrika fanor. Enkan hade qvar blott en enda son, Carl Fredrik, som vid faderns död var endast tvänne år gammal och efterträdde honom som hertig af Holstein-Gottorp. Den unga enkans sorg var djup; men hon hade ärft moderns milda, lugna och undergifna karakter, och i likhet med henne fann hon lindring i att trösta fattiga och olyckliga. Efter sex års enkestånd och endast tjugosju år gammal, skiljdes hon i ro från denna verld och begrofs i Riddarholmskyrkan. Älskad af alla, blef hon upprigtigt saknad, detta lika mycket af sin farmor som af sin bror, Carl XII. Den unga Carl Fredrik, som sålunda i unga år beröfvades sin fars och sin mors omsorger, blef vid endast åtta års ålder anförtrodd åt sin farmor Hedvig Eleonora, hvilken omfattade honom med den var-

maste kärlek. Prinsessan Ulrika Eleonora, som såg sig ännu mer tillbakasatt af gamla enkedrottningen efter sin unga systersons ankomst till den sistnämndas hof, fattades af en sådan afund mot den unga fursten, att hon icke förmådde beherrska sig, utan gjorde allt för att i hvarje ögonblick förödmjuka honom samt ställde sig i spetsen för en mängd intriger emot honom, af fruktan att en dag genom honom bli beröfvad den thron, som hon så ifrigt eftersträfvade. Genom nedriga ränker förlorade den unga Carl Fredrik sitt hertigdöme Holstein-Gottorp, så att han icke hade qvar annat än titeln af hertig. Svag och obetsam, saknade han energi att på nytt återvinna detsamma med vapenmagt. Hur mild och välvillig han var, kan man lätteligen finna af följande svar, som han gaf dem, hvilka sökte öfvertala honom till att genom krig och vapenmagt sätta sig i besittning af Svenska kronan: *"tusen gånger hellre är jag utan både hertigdöme och krona än jag vill bära vapen mot min mors fädernesland."* Vid Carl XII:s död såg han sig slutligen nödsakad till att skiljas från Sverige. Han hade tröttnat vid alla de ränker och intriger, som han måst underkasta sig från sin ärelystna mosters, Ulrika Eleonoras, sida, och han kunde icke längre uthärda dem, efter det han förlorat enkedrottning Hedvig Eleonora genom döden, ett år före Carl XII, i Januari månad 1717, då hon dog vid 79 års ålder. År 1719 lemnade Carl Fredrik Sverige,

och efter åtskilliga resor i utlandet satte han sig ned i Ryssland, der han blef förmäld med Peter II:s dotter, Anna Petrowna. Med henne hade han en son, Carl Peter Ulrik, som af sin moster kejsarinnan Elisabeth utsågs till thronarfwinge och efterträdde henne under namnet Peter III. Hertig Carl Fredrik blef sålunda stamfader för en ny dynasti uti Ryssland. Han dog i Kiel 1728, tre år efter sin förmålning.

Sophia Albertina.

Sophia Albertina föddes den 8 Oktober 1753. Hennes föräldrar voro konung Adolf Fredrik och drottning Lovisa Ulrika, prinsessa af Preussen. Till firande af Sophia Albertinas födelsedag upprättade Frimurareorden ett barnhus. Hon var enda systemen till Gustaf III samt hertigarne Carl och Fredrik Adolf. Syskonen voro hvarandra varmt tillgifna; men prinsessan hyste största sympathien för sin yngsta bror, vid hvilken hon fäste sig så, att det var rörande att se dem bredvid hvarandra. Deras ömsesidiga vänskap fortfor så länge de lefde. Vid 14 års ålder blef Sophia Albertina utnämnd till coadjutrice i stiftet Quedlinburg, der hon framdeles blef abbedissa. Hon besökte blott sällan detta sitt stift. Sophia Albertina och Fredrik Adolf voro moderns gunstlingar; men de visade sig också förtjenta deraf, och deras barnsliga kärlek förnekade sig aldrig, hvarken i motgången eller i lyckans dagar. De omgäfvö alltid drottningen och tröstade henne, då hon kände sig olycklig genom den bristande vörnaden hos hennes äldsta son och kall-sinnigheten hos den andra. När, efter flera tvister med sin mor, Gustaf III förbjöd denna att visa sig vid hans hof, drog hon sig undan till slottet Fredrikshof invid Stockholm (nu kasern för Första gardet).

Detta slott blef sedan hennes enkesäte. Här tillbragte Sophia Albertina hos sin mor ingalunda de gladaste dagar, ty drottningens lynne hade genom de tusentals obehagen blifvit så förbittradt, att hennes helsa hade lidit deraf. Prinsessans enda glädje bestod deri, att hon dagligen såg sin älskade bror. Från Fredrikshof flyttade drottningen till Svartsjö, der hon 1782 afled i sin dotters armar.

Sophia Albertina älskade med passion furst Hessenstein (om hvilken vi skola tala framdeles i vårt sammandrag af de Svenska drottningarnas historia). Denne, — han hette Fredrik Wilhelm, — egde i Stockholm ett palats på Riddarholmen, var allmänt aktad och innehade åtskilliga gods. I Holstein egde han flera domainer, såsom Schmoll, Hohenfeld, Tondendorff, Clamp och Vogeldorf. Han utnämndes till Tysk riksgrefve och blef på riddarhuset introducerad som Svensk grefve. Han var chef för östgöta regimente, riddare af Seraphimer-orden, fältmarskalk och blef slutligen Tysk riksfurste. Han blef framdeles Svensk furste och guvernör i Pommern samt kansler för universitetet i Greifswald. Gustaf III öfverhopade honom med välvilja och nådebetygelser, men ville aldrig tillåta honom att bli sin svåger.

Detta var icke den enda sorg, som Sophia Albertina hade i sin lefnad, ty hon hade äfven den smärtan att nödgas öfverlefva alla dem, som voro henne kära, och hon måste vara vittne till tvedräg-

ten och afunden mellan medlemmarne af sitt hus; hon förblef ensam och öfvergifven, sedan hon sett sin brorson med maka och barn förjagad i neslig landsflykt.

Förlusten af hennes yngsta bror var likväl den smärtsammaste för henne. Efter denna älskade broder ärfde hon lustslottet Tullgarn i Södermanland, der hon tillbragte somrarna, lycklig och omgifven af sina minnen. Vid sin död testamenterade prinsessan detta slott åt konung Oscar, hvilken som kronprins bodde der om somrarna med sin familj. Prinsessans palats i Stockholm tillföll genom hennes testamente konung Oscars äldsta son, numera konung Carl XV. Hon tillbragte sina sista år skild från verlden, men sysselsatte sig mycket med sömnader, och ännu finnas flera utmärkt vackra arbeten, hvilka hon förfärdigat med biträde af sina damer. Hon var mild, god och välgörande ända till sitt sista; och derföre var hon också dyrbar för alla dem, som haft lyckan att känna henne. Den 17 Mars 1826 tillslöt hon lugnt sina ögon i sitt palats, 75 år gammal; hennes far, konung Adolf Fredrik, enkedrottning Lovisa Ulrika, hennes äldsta bror, Gustaf III, prins Fredrik Adolph, hennes svägerska, drottning Sophia Magdalena, hade redan före henne nedgått i grafven, likasom hennes tredje bror, Carl XIII, och hans gemål, Hedvig Elisabeth Charlotta.

Sophia Wilhelmina, Amalia Charlotta och Cecilia.

Gustaf IV Adolph hade med sin gemål Fredrika Dorothea Wilhelmina af Baden fem barn, två söner och tre döttrar, af hvilka yngsta sonen, som bar titeln storfurste af Finland, dog i späd ålder, och den andra dottern i ordningen, Amalia Charlotta, hvars helsa var svag, likaledes tidigt borttrycktes af döden. Hvad de bägge öfriga furstinnorna vidkommer, så veta vi blott, att Sophia Wilhelmina blef förmäld med storhertig Carl Leopold Fredrik af Baden och den yngsta med regerande storhertigen af Oldenburg, Paul Fredrik August.

Härmed, mina unga läsare och läsarinnor, är min lilla öfversigt afslutad, och det skulle för mig vara en verklig tillfredsställelse, om denna lilla skrift skulle kunna angenämt upptaga någon af edra lediga stunder.

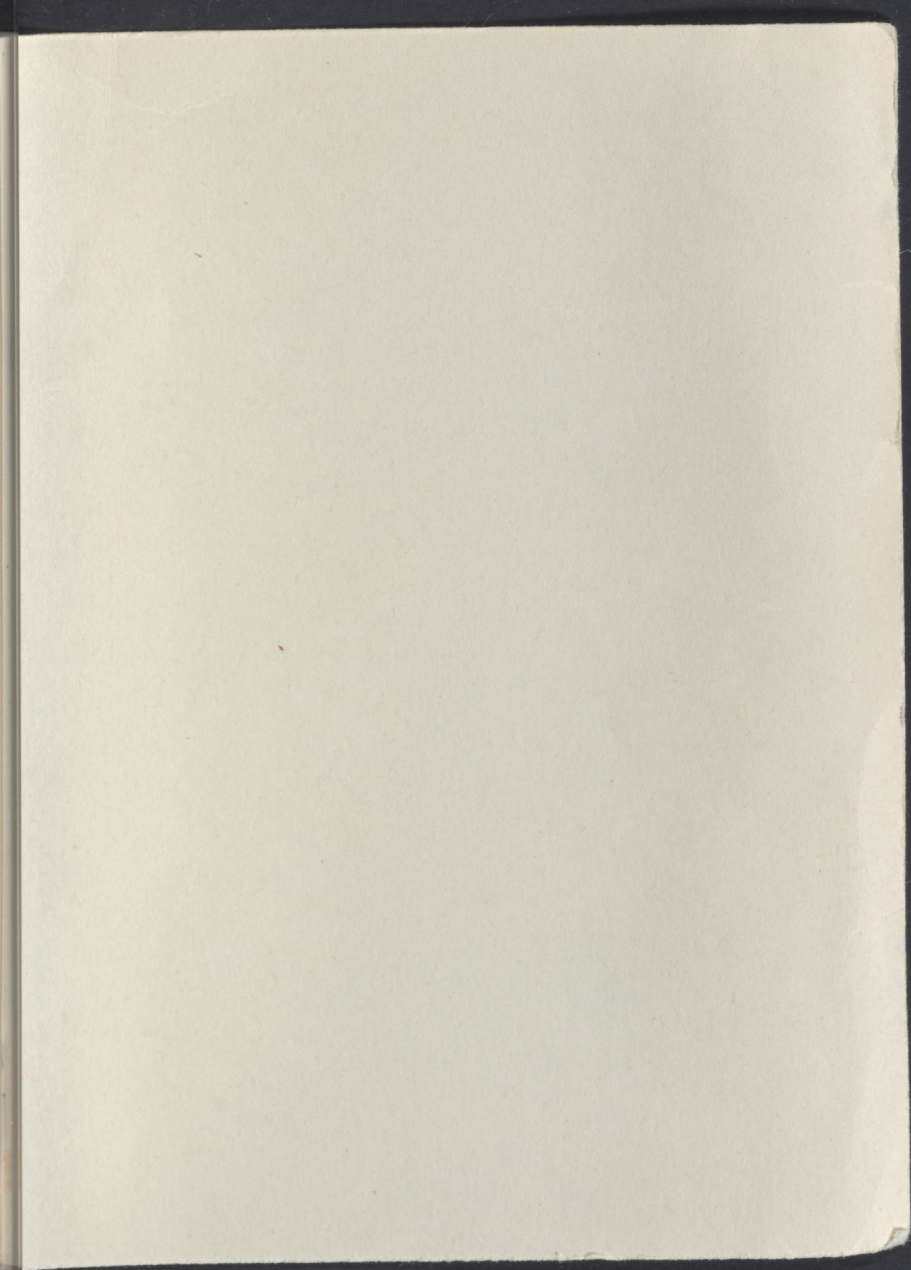

Öreskrifter för Folkläsning.

1. Kung Oscar och Skogvaktaren. Pennritning af *Pehr Thomasson*. 6:te uppl. 25 öre.
2. Svenska Kröningar. 25 öre.
3. Blommor vid Kung Oscars graf. 25 öre.
4. Starke Per. Bysägen från Uppland af *Nepomuk*. 20 öre.
5. En Bonde och en Soldat. Tafla ur folklifvet af *Nepomuk*. 20 öre.
6. De begge Limporna. Skizz af *Nepomuk*. 10 öre.
7. Christoffer Polhem och hans verk. En teckning för folket. 20 öre.
8. Gamla historier för folket. Ånyo berättade af förf. till Sjöjungfruns sagor. 20 öre.
9. Räddande Engel och Drottning. En Episod ur Drottning. Desiderias lefnad af *Marie Sophie Schwartz*. 20 öre.
10. Gamla historier för folket. 2:dra samlingen. 20 öre.
11. Carl XII vid Pultava. Historisk teckning af *Jul. Mankell*. 25 öre.
12. Den blifvande Bispén. En tidsbild af *Pehr Thomasson*. 25 öre.
13. En fyndig Bonde. Tafla ur folklifvet af *Pehr Thomasson*. Med 4 teckningar. 25 öre.
14. Vara och synas. Berättelse af *Onkel Adam*. 25 öre.
15. Stora Svenska Män. 1. Carl v. Linné. 25 öre.
16. — — — 2. Birger Jarl. 25 öre.
17. — — — 3. Axel Oxenstjerna. 25 öre.
18. Laga Skifte. Bysägen från Uppland af *Nepomuk*. 25 öre.
19. Sveriges och Norges förening år 1814. Historisk teckning af *S. A. Hedin*. Med 4 porträtter. 25 öre.
20. Öfvergången af Stora Bält, af *Jul. Mankell*. Med illustr. 25 öre.
21. Stora Svenska Män. 4. Esaias Tegnér. 25 öre.
22. — — — 5. Magnus Stenbock. 25 öre.
23. — — — 6. Jakob Berzelius. 25 öre.

- N:o 24. Nya Riksdags-ordningen. 25 öre.
- „ 25. En gåfva af Kung Carl. Pennteckning af *Pehr Thomasson*. 25 öre.
- „ 26. Mäster Blomma, af *Pehr Thomasson*. 25 öre.
- „ 27. Braskans Marknadsresa af *Pehr Thomasson*. 25 öre.
- „ 28. Smärre berättelser af *Onkel Adam*. 25 öre.
- „ 29. Gamla Historier för folket. 3:dje samlingen. 20 öre.
- „ 30. — — — 4:de samlingen. 20 öre.
- „ 31. — — — 5:te samlingen. 20 öre.
- „ 32. Fosterländska Sånger, af *Pehr Thomasson*. 20 öre.
- „ 33. Från Pultava till Bender. Hist. teckning af *Jul. Mankell*. 25 öre.
- „ 34. Hans, som kom till folkhögskolan. 25 öre.
- „ 35. Tio Norska Folksagor och Äfventyr af *Asbjörnsen* o. *Moe*. 20 öre.
- „ 36. Tio Norska Folksagor och Äfventyr — — 20 öre.
- „ 37. 14 Norska Folksagor och Äfventyr — — 25 öre.
- „ 38. Svenskarne på Als af *C. Georg Starbäck*. 25 öre.
- „ 39. Svenska Slott af *Octavia Carlén*. 50 öre.
- „ 40. Svenska konungadötrars förmålning af *Octavia Carlén*. Med
porträtt af Prinsessan Lovisa. 30 öre.
- „ 41. Carl XI i Slaget vid Lund. Historisk teckning af *Julius*
Mankell. Med 4 teckningar. 25 öre.
- „ 42. Kloekarens Mari. Pennritning af *Pehr Thomasson*. 25 öre.
- „ 43. Tvenne Pennteckningar af *Pehr Thomasson*. 25 öre.
- „ 44. Svenska Prinsessor. Korta lefnadsteckningar af *E****. 25 öre.
- „ 45. Fosterländska Dikter och Sånger. I. 25 öre.

(Denna samling kommer att fortsättas och hvarje häfte säljes
särskildt. De flesta häften åtföljas af illustrationer.)

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK

16000

001090747

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

